Administrativa enheten
Birgitta Petrusson, 0418-475233
birgitta.petrusson@svalov.se

Riktlinjer till inköps- och upphandlingspolicy

Dessa anvisningar och riktlinjer tydliggör innehållet i kommunens övergripande inköps- och upphandlingspolicy.

Strategiskt inköps- och upphandlingsarbete

Svalövs kommun ska bedriva ett inköps- och upphandlingsarbete som tar sikte på organisationens övergripande strategier och verksamhetsmål.

Inköp och upphandlingar ska utföras affärsmässigt

Alla inköp och upphandlingar ska göras genom att nyttja de konkurrensmöjligheter som finns och alla som utför upphandlingar ska ha god kännedom om kommersiella villkor för upphandling, avseende gällande regelverk för offentlig upphandling och förekommande avtalsrutiner. Målsättningen är att göra långsiktigt goda affärer.

Konkurrens

Alla inköp och upphandlingar ska göras genom att nyttja de konkurrensmöjlighetersom finns i syfte att långsiktigt få fler leverantörer att verka på marknaden. För det ändamålet ska lämpliga metoder användas vid upphandling och upphandlingsdokumenten ska utformas så att det är möjligt för alla leverantörer, såväl stora som små, att lämna anbud.

Affärsetik

Svalövs kommun ska uppfattas som en bra och attraktiv affärspartner av leverantörsmarknaden. Upphandlingsarbetet ska värna om en sund konkurrens och bidra till att målet om förbättrat näringslivsklimat kan uppnås. Varken medarbetare eller leverantörer som ingår avtal med kommunen ska medverka i någon form av korruption, givande eller tagande av muta, bedrägeri eller utpressning.

Jäv och andra intressekonflikter

Överenskommelse om avtal får inte träffas med leverantör, i vilket en anställd eller till den anställde närstående, är delägare eller har ett verksamhetsinflytande, om den anställde eller den till den anställde närståendes engagemang i leverantörsföretaget medför att;

- den anställde blir jävig i hanteringen av sina arbetsuppgifter eller i handläggningen av ärendet om inköp och uppgifterna inte kan övertas av annan; eller
- engagemanget i leverantörsföretaget blir att betrakta som en otillåten bisyssla genom avtalet kommunen; eller
- den anställde riskerar att begå brott mot lag eller andra föreskrifter genom engagemanget

Inköp och upphandlingar ska utföras i enlighet med gällande lagstiftning och riktlinjer

Alla inköp och upphandlingar ska genomföras enligt gällande lagstiftning om offentlig upphandling och som vilar på de grundläggande EU-principerna om icke-diskriminering (förbjudet att diskriminera leverantörer på grund av nationalitet), likabehandling (att leverantörer i lika situationer ska behandlas lika), transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet (att kraven, kriterierna och villkoren i

upphandlingen ska vara rimliga i förhållande till det som upphandlas) och ömsesidigt erkännande (innebär att bevis, så som intyg och certifikat, som har utfärdats av en medlemsstats behöriga myndigheter ska gälla också i övriga EU- och EES-länder).

Alla som utför inköp och upphandlingar inom Svalövs kommun ska ha god kännedom om gällande lagstiftning och, i förekommande fall, kommunens övriga regler såsom policys, riktlinjer och andra tillämpliga styrande dokument. Det åligger var och en att inhämta nödvändig kunskap hänförlig till den produkt eller tjänst som ska upphandlas.

Säkerhetsskyddad upphandling

Säkerhetsskyddade upphandlingar innebär bland annat att förebyggande åtgärder vidtas för att skydda Sverige mot brott som har betydelse för Sveriges säkerhet. I upphandlingssammanhang kan det behov som uppstår leda till frågan om behovet ska tillgodoses genom inköp eller genom att verksamhetsutövaren själv utför arbetet. Om säkerhetsskydd blir aktuellt bör verksamhetsutövaren också göra en lämplighetsbedömning utifrån ett säkerhetsskyddsperspektiv.

Det finns en skyldighet för kommuner att ingå säkerhetsskyddsavtal när de avser att genomföra en upphandling och ingå avtal om varor, tjänster eller byggentreprenader som aktualiserar säkerhetsskydd.

Kraven på hur säkerhetsskyddet ska tillgodoses av leverantören anges i ett säkerhetsskyddsavtal. Säkerhetsskyddsavtalet upprättas som ett separat avtal i upphandlingsdokumenten. En av de grundläggande principerna i upphandling är principen om öppenhet. För att beakta den principen bör det tydligt framgå av upphandlingsdokumenten om ett säkerhetsskyddsavtal ska ingås.

Tillämplig lagstiftning

De bestämmelser som reglerar offentlig upphandling är främst EU:s upphandlingsdirektiv m fl. Dessa ligger som grund för vår svenska lagstiftning.

De lagar som främst rör kommunal verksamhet är Lag (2016:1145) om offentlig upphandling, Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, Lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner och Lag (2008:962) om valfrihetssystem.

Särskilt kan också, Lag (2011:846) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster nämnas.

Lagen syftar till att främja och stimulera marknaden för rena och energieffektiva fordon och till att förbättra transportsektorns bidrag till Europeiska unionens gemensamma miljö-, klimat- och energipolitik.

Vidare finns regler i andra förvaltningsrättsliga lagar som måste följas, såsom offentlighets- och sekretesslagen, förvaltningslagen, förvaltningsprocesslagen med flera lagar och förordningar.

Policys och andra styrdokument

Vid all upphandling ska hänsyn tas till samtliga policys, riktlinjer och andra styrdokument som berör offentlig upphandling. Vid tidpunkten för denna riktlinjes antagande anges som exempel:

- Åtgärdsprogram för Svalövs miljömål 2017-2022 (Dnr 133-2018)
- Kostpolicy för Svalövs kommun (Dnr 335-2017)
- Riktlinjer mot mutor och bestickning inom förvaltningen (Dnr 931- 2010)
- Policy för tjänsteresor i Svalövs kommun (resepolicy) (Dnr 787- 2012)

GDPR

Vid all upphandling ska dataskyddsförordningen följas. När kommunen upphandlar produkter och tjänster som kommer att behandla personuppgifter som medför en hög risk för de registrerades rättigheter och friheter, så ska en risk- och konsekvensanalys genomföras och dokumenteras. Analysen kallas för en DPIA (Data Protection Impact Assessment) och görs i kommunens system, Draftit.

En personuppgiftsansvarig myndighet har en skyldighet att endast anlita leverantörer och samarbetspartners som kan uppfylla kraven enligt dataskyddsförordningen. Integritetsskyddet ska förbli detsamma även när en myndighet genom upphandling uppdrar åt någon annan aktör att utföra uppgifter som inbegriper personuppgiftsbehandling.

Informera alltid dataskyddsombudet vid upphandling av produkter och tjänster som kommer att behandla personuppgifter. Uppstår frågor i samband med en risk-och konsekvensbedömning kontakta dataskyddsombudet. Om upphandlingen kommer att leda till att motparten blir kommunens personuppgiftsbiträde ska ett personuppgiftsbiträdesavtal, med relevanta uppgifter, upprättas och finnas bifogat med upphandlingsdokumenten. Om ett personuppgiftsbiträdesavtal ska upprättas ska SKR:s mall[1] användas.

Social hållbarhet

Vid upphandling av entreprenader och tjänster ska det ställas arbets- och anställningsvillkor med krav på kollektivavtalsliknande villkor avseende semester, lön och arbetstider, då det är motiverat med hänsyn till upphandlingens art och då rikstäckande kollektivavtal finns för den aktuella branschen, förutsatt att dessa är förenliga med EU-direktiven och de grundläggande principerna inom unionen. Ställda krav ska följas upp. Viktigt att tänka på är de särskilda regler som finns i 38-40 § Medbestämmandelagen. Enligt dessa bestämmelser ska en arbetsgivare, innan företaget beslutar att låta någon utföra visst arbete för dennes räkning utan att denne är anställd hos företaget, på eget initiativ förhandla med kollektivavtalsbärande fackliga organisationer.

Miljömässig hållbarhet

Vid all upphandling ska miljökrav ställas där det är relevant och motiverat. I första hand ska kommunen använda de kriteriedokument som tagits fram av Upphandlingsmyndigheten. Kriteriedokumenten finns att ladda ner på Upphandlingsmyndighetens hemsida[2]

Kriteriedokumenten innehåller olika nivåer av krav som kan ställas samt förslag på intyg från leverantörer för att påvisa att kraven uppfylls.

Andra miljökrav kan också ställas om det är motiverat i förhållande till det som ska upphandlas. Viktigt är att samtliga krav som ställs är proportionerliga, kontrollerbara och möjliga att följa upp.

Ramavtal

Ett ramavtal är ett avtal som en eller flera upphandlande organisationer ingår med en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren i kontrakt som senare ska tilldelas under en given tidsperiod. Ett ramavtal kan gälla varor, tjänster eller byggentreprenader. Ett ramavtal innebär inte i sig att en upphandlande organisation beställer en vara, en tjänst eller en byggentreprenad. Beställningen sker först vid avropet.

Avrop från ett ramavtal kan ske antingen genom avrop med fastställda villkor, eller genom en förnyad konkurrensutsättning.

---

1 https://skr.se/skr/ekonomijuridik/juridik/offentlighetsekretessarkivdataskyddsforordningengdpr/dataskyddsforordningengdpr/avtalpersonuppgiftsbitrade.12704.html

2 https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/

Ett avrop resulterar i ett s k leveransavtal, det kan röra sig om enstaka succesiva avrop eller genom att man tecknar ett leveransavtal för en längre tid och definierar sitt behov under denna period. Vid en förnyad konkurrensutsättning görs en ny förfrågan till de leverantörer som är antagna i ramavtalet. I den förnyade konkurrensutsättningen definierar man sitt behov och fastställer de villkor som ska gälla för leveransavtalet.

Kommunens verksamheter är skyldiga att informera sig om vilka ramavtal som finns och att beställa från dessa.

Avtalen finns tillgängliga för samtliga anställda i en avtalsdatabas som nås via en länk på intranätet.

Utöver de ramavtal som kommunen upphandlat själv eller i samverkan med Lunds kommun, finns ramavtal upphandlade inom Familjen Helsingborg (främst inom HR-området), Skånes kommuner, Adda inköpscentral och av Statens inköpscentral på Kammarkollegiet.

En upphandlingsplan skall årligen presenteras för kommunstyrelsens arbetsutskott gällande det nuvarande upphandlingssamarbetet med Lunds kommun vad gäller ramavtal.

Avtalstrohet

Avtalstrohet mot tecknade ramavtal skapar förutsättningar för att uppnå bra affärsmässiga villkor samt innebär att kommunens trovärdighet som kund ökar och det skapar ett ökat intresse från leverantörer att delta i upphandlingar. Vid inköp och innan eventuell upphandling sker ska alltid förekomsten av ramavtal kontrolleras. Finns ramavtal ska dessa användas.

Samverkan

Genom att samordna och samverka vid upphandlingar kan kommunen som helhet uppnå bästa möjliga affärsvillkor samt aktivt påverka kvalitet, miljö och social/etisk hänsyn.
Samordningen innebär även att de administrativa kostnaderna för kommunens upphandlingar och inköp kan minimeras. Vid upphandling har alla en skyldighet att delta i diskussioner om samordning även om det innebär jämkning av de egna behoven. Helhetens behov ska alltid vara det primära. Samordnad upphandling ska genomföras inom de områden där det finns gemensamma intressen.

Samverkan kan även ske med andra kommuner, myndigheter och organisationer där så är lämpligt och att en sådan samverkan ger kommunen ekonomiska eller andra fördelar.

Upphandlingssamordnaren ansvarar för att samordna, utveckla och driva kommunkoncernens gemensamma upphandlingsprocess på uppdrag av kommunledningskontoret.

Elektronisk upphandling

Svalövs kommun ska vid samtliga upphandlingar där det föreligger en annonseringsskyldighet använda en elektronisk upphandlingsprocess. Det föreligger i princip en skyldighet för upphandlande myndigheter att använda sig av elektronisk kommunikation vid offentlig upphandling enligt LOU